

Romanya ve Çavuşesku

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 27 Ocak 2020 20:38 -

30 yıl önce Aralık ayı sonlarında Romanya'da ayaklanma ve yaklaşık 100 kişinin öldüğü çatışmaların ardından Çavuşesku ve eşi askeri bir mahkemede bir saat süren yargılamanın ardından idama mahkum edilmişler ve infaz da hemen yapılmıştı.

30. yıl münasebetiyle Romanya'da CIA'nın darbe yaptığı gibi yazılar yazıldı.

Sosyalizm tarihi değil mi, uydur gitsin anlayışının son örneğini burada gördük.

Askeri darbeyi kim yapar, CIA; o halde... anlayışı konuyu bilmiyorsanız akla yakın geliyor ama gerçeklikle ilgisi yoktur.

Bir kere 1989 yılının Aralık ayının sonlarında askeri darbe olmamıştı.

Önce CIA konusuna gelelim...

Romanya sosyalist ülkeler arasında sürekli olarak farklı davranan ve bu nedenle de ABD ve Almanya'nın özellikle dikkatini çeken bir ülkeydi.

1967'deki 6 gün savaşı sonucunda İsrail Arap ülkelerini yenip geniş bir araziyi işgal edince, SSCB ve müttefikleri İsrail ile diplomatik ilişkilerini kesmişti; Romanya hariç...

1968'de Kızıl Ordu başka sosyalist ülkelere de destek alarak Çekoslovakya'yı işgal ederek Dubçek yönetimine son verdiğinde Çavuşesku bunu kınamıştı.

Romanya ve Çavuşesku

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 27 Ocak 2020 20:38 -

1979 sonlarında Kızıl Ordu Afganistan Demokrat Halk Partisi'nin çağrısıyla Afganistan'a girdiğinde Çavuşesku yönetimi bunu doğru bulmadığını açıklamıştı.

Başka örnekler de verilebilir ama bu kadarı yeterlidir.

Bu durumda CIA Romanya'da neden darbe yapsın?

ABD ve müttefikleri Romanya'yı Varşova Paktı'ndan koparılabilir bir ülke olarak görürken, Çavuşesku yönetimi tek sosyalist ülke olarak 1972'de IMF ve Dünya Bankası'na üye olmuş iken CIA neden darbe yapsın? Bırakın yapmayı düşünmez bile...

Komünist partisinin iktidarda olduğu bir ülkede CIA'nın darbe yapabildiğini duymadık ama Romanya örneğinde imkanı bile olsa yapmazdı.

Çavuşesku, Honecker ile birlikte Gorbaçov'un Glasnost ve Perestroyka politikasına karşıydı. Polonya ve Macaristan'daki partiler ise özellikle taraftardı. Çavuşesku'nun devrilmesinde Gorbaçov'un rolü olduğu söylenemez.

Romanya'daki büyük ekonomik çöküntüyü anlatmayacağım, insan yazacağı kitaptaki her şeyi önceden anlatmamalı, öyle değil mi?

Romanya'da iki büyük azınlık, Macarlar ve Almanlar yaşamaktadır. Macar azınlığa karşı uygulanan kısıtlayıcı politika yıllardan beri Romanya ile Macaristan arasında sorundur ve Macaristan'da Romanya'nın bu politikasını kınayan gösteriler de yapılmıştır.

Romanya'da huzursuzluk vardı ve diğer sosyalist ülkelerde olanlar bunu geliştirdi.

Romanya ve Çavuşesku

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 27 Ocak 2020 20:38 -

Önce Polonya'da Dayanışma Sendikası hükümete girdi. 10.6'da (1989) Macaristan'da 1956'da Kızıl Ordu tarafından yönetimine son verilen bağımsızlık yanlısı Imre Nagy için yapılan büyük törenin ardından bu ülkede komünist partisi iktidarı sona erdi.

10.10'da komşu ülke Bulgaristan'da Bulgaristan Komünist Partisi Genel Sekreteri Jivkov çekilmek zorunda kaldı.

9.11.'de Berlin Duvarı açıldı.

Gorbaçov daha önce her sosyalist ülkenin yolunu kendisinin çizeceğini ve Kızıl Ordu'nun müdahale etmeyeceğini açıklamıştı.

Bu olanların ardından Romanya'nın ekonomik kriz koşullarında sakin kalması mümkün değildi.

Kasım ayı sonlarında Romanya Komünist Partisi 14. kongresi yapıldı. Aralık ayı ortasında Temeşvar'da ayaklanma başladı ve orduya ateş açması emri verildi. 162 kişi öldü ama olaylar yayıldı. Bütün kent greve gitti. Çavuşesku olayları "yabancı güçlerin kışkırtması" olarak yorumladı.

Yeni yapılan ve bizdeki saraya benzeyen büyük ikametgahının balkonundan kitleye seslenirken yuhalanmaya başlandı ve helikopterle kaçmak zorunda kaldı.

Sanatçılar, yüksek rütbeli askerler, aydınlar ve komünist partisi yönetiminin bazı üyelerinden oluşan Ulusal Kurtuluş Cephesi kuruldu.

Çavuşesku kendi yandaşlarıyla bir türlü irtibat kuramadı. Kendisine bağlı güvenlik örgütü Securitas'ın başkanı bu arada saf değiştirdi. Helikopter yola inmek zorunda kaldı, bölgedeki milis karı-koca Çavuşeskuları oradaki bir garnizona götürdü.

Romanya ve Çavuşesku

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 27 Ocak 2020 20:38 -

Özellikle Bükreş'te ordu içinde çatışma başladı. Çatışma Çavuşesku'ya bağlı olan kesimle karşı olan kesim arasındaydı. Çatışmanın bir türlü sona ermemesi üzerine Ulusal Kurtuluş Cephesi yönetimi tarafından hemen bir askeri mahkeme kurulup karı-kocanın yargılanması, idamla cezalandırılmaları ve hemen infaz kararı verildi. Çavuşesku'nun ölmesiyle yandaşlarının artık çatışmayacakları düşünülüyordu.

Daha öncekilerle birlikte toplam 1104 kişi öldü.

Çavuşesku mahkemeyi tanımayı reddetti, hakimlerle kavga etti, kurşuna dizilecekleri duvarın önüne Enternasyonal söyleyerek gitti ve son sözleri Yaşasın Bağımsız Özgür Sosyalist Romanya oldu.

Çavuşesku'dan sonraki devlet başkanı Ulusal Kurtuluş Cephesi içinden çıkacaktı. Daha önce Komsomol başkanı olan, Çavuşesku ile yıllardır anlaşamayan, ceza olarak kırsal alanda önemsiz bir yere sürülen Iliescu.

Olayların gelişmesi kısaca böyledir.

Romanya'da olanlar diğer sosyalist ülkelerde olanlara –yüksek ölü sayısı dışında- benzerdir. Alternatif komünist partisi yönetiminden çıkmıştır.

Çavuşesku kahramanca öldü ama unutmayalım böyle bir ölüm daha öncesini unutturmaz...

Saddam da kendi anlayışı doğrultusunda kahramanca ölmüştü.

Romanya ve Çavuşesku

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 27 Ocak 2020 20:38 -
